

METODOLOGIA

privind calculul indicelui inflației de bază

I. Obiectul și scopul calculului indicelui inflației de bază

Obiectivul elaborării prezentei metodologii este calculul indicelui inflației de bază cu scopul de a facilita, prin prezentarea informației detaliate cu privire la inflație, realizarea obiectivului fundamental al Băncii Naționale a Moldovei de asigurare și menținere a stabilității prețurilor.

Calculul acestui indicator permite o cunoaștere mai bună a proceselor inflaționiste din economia națională și contribuie la perceperea și urmărirea acțiunilor de politică monetară ale Băncii Naționale a Moldovei de către publicul larg în contextul tranziției băncii centrale către un nou regim de politică monetară.

Indicele inflației de bază este măsura ce reflectă sursele persistente ale presiunilor inflaționiste care permite de a percepe trendul inflației în cazul când efectele influențelor temporare și tranzitorii sunt eliminate. Calculul acestui indice se efectuează prin diferite metode, însă în contextul metodologiei date, la momentul de față, vom examina doar indicele inflației de bază obținut prin eliminarea din inflația totală (în cazul nostru indicele prețurilor de consum) a efectelor unor șocuri tranzitorii de genul modificărilor intervenite în urma schimbării prețurilor și tarifelor la bunuri și servicii cu prețuri reglementate, a condițiilor climaterice nefavorabile care au afectat oferta de produse alimentare, modificărilor de preț la unele produse sezoniere și a variațiilor prețurilor internaționale la combustibili.

Ca și în cazul altor indici parțiali ai Indicelui Prețurilor de Consum (IPC), indicele inflației de bază nu are drept scop înlocuirea IPC sau ai altor indici ai inflației, ci va servi drept instrument analitic pentru o înțelegere mai deplină a fenomenului inflației.

Acest indicator va fi calculat prin metoda excluderii (ajustare prin excludere), ceea ce implică schimbarea componenței de produse și servicii din Indicele Prețurilor de Consum prin eliminarea unor categorii de bunuri și servicii din coșul IPC, prețurile cărora sunt evident volatile. Prin excluderea acestor bunuri și servicii indicele modificat ar trebui să fie mai puțin variabil decât indicele IPC total. Deși

metoda în cauză prezintă mai multe lacune și dezavantaje (precum incapacitatea de a reflecta schimbarea tehnologiilor și tendințelor pe piețele internaționale, reduce reprezentanța bunurilor și serviciilor incluse în comparație cu IPC, etc.) ea este mai ușor de înțeles de către publicul larg și relativ simplă de realizat.

Astfel, în calitate de indici ai inflației de bază vor servi indicii parțiali ai Indicelui Prețurilor de Consum, calculați în conformitate cu capitolul III al prezentei metodologii.

II. Noțiuni utilizate

2.1 **Inflația** – creșterea nivelului general al prețurilor, măsurată de regulă prin intermediul IPC.

2.2 **Indicele prețurilor de consum (IPC)** – este un indicator de evaluare, care caracterizează și furnizează o estimare a evoluției de ansamblu a prețurilor la mărfurile cumpărate și a tarifelor la serviciile utilizate de către populație pentru satisfacerea necesităților de trai într-o anumită perioadă (denumită perioadă curentă) față de o perioadă fixă (denumită perioadă de bază).

Calculul IPC se efectuează de către Biroul Național de Statistică, în baza datelor cercetării prețurilor la mărfuri și servicii, precum și a structurii cheltuielilor gospodăriilor populației. În calculul acestui indice se iau în considerare numai elementele care intră în consumul populației (excluzând autoconsumul de bunuri și servicii din producția proprie a gospodăriei familiale; cheltuielile în formă de impozite, taxe, amenzi, dobânzi plătite la credite, rate de asigurare și altele). Nomenclatorul produselor alimentare, nealimentare și al serviciilor, pentru care se înregistrează prețurile și tarifele, include mărfurile și serviciile cu cea mai mare pondere în cheltuielile de consum ale populației, astfel încât schimbarea prețurilor acestora să reflecte evoluția prețurilor grupei din care ele fac parte.

2.3 **Prețuri la produse alimentare și băuturi** – prețuri la produse alimentare și băuturi nealcoolice și alcoolice (Anexa nr.1).

2.4 **Prețuri reglementate** – prețuri la produse și serviciile care în mod direct sau indirect sunt reglementate de autoritățile administrației publice centrale și locale.

Aceste prețuri se stabilesc și se ajustează cu avizul autorităților competente (Anexa nr.2).

2.5 Prețuri la combustibili – prețuri la combustibili, inclusiv: gaz în butelii, cărbune de pământ, carburanți, sunt reglementate de autoritățile competente din Republica Moldova (Anexa nr.3).

2.6 Total IPC exclusiv produse alimentare și băuturi – măsură a indicelui inflației de bază care exclude produsele alimentare și băuturi. Indicatorul se obține eliminând din IPC prețurile la produsele alimentare și băuturi conform Anexei nr.1.

2.7 Total IPC exclusiv produse și servicii cu prețuri reglementate – măsură a indicelui inflației de bază care exclude bunurile și serviciile cu prețuri reglementate. Indicatorul se obține eliminând din IPC bunurile și serviciile cu prețurile reglementate conform Anexei nr.2.

2.8 Total IPC exclusiv combustibili – măsură a indicelui inflației de bază care exclude prețurile la combustibili. Indicatorul se obține eliminând din IPC prețurile la combustibili conform Anexei nr.3.

2.9 Total IPC exclusiv produse alimentare și băuturi, combustibili, produse și servicii cu prețuri reglementate – măsură a indicelui inflației de bază care exclude bunurile și serviciile cu prețuri volatile. Indicatorul se obține eliminând din IPC prețurile bunurilor și serviciilor incluse în Anexele nr.1, nr.2, nr.3.

2.10 Metoda excluderii - constă în excluderea din IPC a unor categorii sau a unui grup întreg de mărfuri și servicii, prețul cărora tradițional este foarte sensibil la diferite șocuri.

III. Metoda de calcul a inflației de bază

3.1 Indicele inflației de bază este calculat utilizând metoda excluderii cu media ponderată, conform ecuației următoare:

$$IIB = \frac{\sum_{i=1}^n p_i * ip_i - \sum_{j=1}^m p_j^{ex} * ip_j^{ex}}{\sum_{i=1}^n p_i - \sum_{j=1}^m p_j^{ex}}$$

unde:

IIB – indicele inflației de bază;

p_i – ponderea unui bun sau serviciu din coșul IPC;

ip_i – indicele prețului unui bun sau serviciu din coșul IPC;

p^{ex}_j – ponderea unui bun sau serviciu exclus din coșul IPC;

ip^{ex}_j – indicele prețului unui bun sau serviciu exclus din coșul IPC;

i – bunurile și serviciile care intră în coșul IPC;

j – bunurile și serviciile care se exclud din coșul IPC la calculul IIB;

n – numărul bunurilor și serviciilor care intră în coșul IPC;

m – numărul bunurilor și serviciilor care se exclud din coșul IPC la calculul

IIB.

Sau,

3.1.1 Indicele inflației de bază poate fi calculat prin agregarea componentelor rămase după excludere (analogic ca și în cazul calculului IPC), doar că rezultatul va fi reponderat prin raportarea lui la raportul ponderii produselor și serviciilor rămase la ponderea IPC total.

$$IIB = \frac{\sum_{k=1}^z p_k * ip_k}{\sum_{k=1}^z p_k}$$

unde:

p_k – ponderea din coșul IPC a unui bun sau serviciu care rămâne în coșul IIB;

ip_k – indicele prețului unui bun sau serviciu care rămâne în coșul IIB;

k – bunurile și serviciile din coșul IPC, care rămân în coșul IIB;

z – numărul bunurilor și serviciilor care rămân în coșul IIB.

3.2 Inflația de bază este calculată conform ecuației următoare:

$$IB = IIB * 100 - 100$$

unde:

IB – inflația de bază;

IIB – indicele inflației de bază;

3.3 Calculul indicelui inflației de bază „*Total IPC exclusiv produse alimentare și băuturi, combustibili, produse și servicii cu prețuri reglementate*” se efectuează prin excluderea din indicele prețurilor de consum a bunurilor și serviciilor incluse în Anexele nr.1, nr.2 și nr.3.

3.4 Calculul indicelui inflației de bază „*Total IPC exclusiv produse alimentare și băuturi*” se efectuează prin excluderea din indicele prețurilor de consum a bunurilor incluse în Anexa nr.1.

3.5 Calculul indicelui inflației de bază „*Total IPC exclusiv produse și servicii cu prețuri reglementate*” se efectuează prin excluderea din indicele prețurilor de consum a bunurilor și serviciilor incluse în Anexa nr.2.

3.6 Calculul indicelui inflației de bază „*Total IPC exclusiv combustibili*” se efectuează prin excluderea din indicele prețurilor de consum a bunurilor incluse în Anexa nr.3.

3.7 Indicii inflației de bază sunt calculați față de luna precedentă raportării, față de luna decembrie a anului precedent și față de luna respectivă a anului precedent.

IV. Dispoziții finale

4.1 Indicii inflației de bază poartă un caracter informativ și nu substituie Indicii Prețurilor de Consum, calculați de Biroul Național de Statistică.

4.2. Calculul indicilor inflației de bază este elaborat și diseminat lunar de către Biroul Național de Statistică.

4.3 Lunar, Biroul Național de Statistică, odată cu diseminarea datelor vizând inflația va remite Băncii Naționale a Moldovei indicatorii conform următorului tabel:

<i>Indicator</i>	<i>Față de luna precedentă</i>	<i>Față de luna decembrie a anului precedent</i>	<i>Față de luna respectivă a anului precedent</i>
<i>Total IPC exclusiv produse alimentare și băuturi, combustibili, produse și servicii cu prețuri reglementate</i>			
<i>Total IPC exclusiv produse alimentare și băuturi</i>			
<i>Total IPC exclusiv produse și servicii cu prețuri reglementate</i>			
<i>Total IPC exclusiv combustibili</i>			
<i>Indicele prețurilor la produse alimentare și băuturi</i>			
<i>Indicele prețurilor la produse și servicii reglementate</i>			
<i>Indicele prețurilor la combustibili</i>			
<i>Indicele prețurilor la produse alimentare și băuturi, combustibili produse și servicii cu prețuri reglementate</i>			

4.4. Prezenta Metodologie intră în vigoare din data de 31 decembrie 2009.

**Categorii de bunuri
incluse în lista produselor alimentare, băuturi alcoolice și nealcoolice**

Cod	Denumire
01111100	Orez
01112100	Făină de grâu
01112200	Făină de porumb
01112400	Crupe
01112500	Cereale (grâne)
01113100	Pâine din făină de grâu
01113200	Pâine de seară și alte tipuri de pâine
01114100	Torturi, tarte dulci și produse de franzelărie
01114200	Biscuiți, turte dulci
01114300	Pesmeți, covrigi etc.
01114900	Alte produse de panificație și patiserie
01115100	Pizza
01116100	Paste, tăieței, fidea
01116300	Produse din aluat, cu umplutură sau fără, care necesită tratament termic înainte de consum
01117100	Cereale pentru micul dejun (fulgi, musli, snacks)
01121100	Carne de vită și mânzat
01122100	Carne de porc
01123100	Carne de miel și de capră
01124100	Carne de pasăre domestică
01125100	Carne de alte animale domestice și sălbatice
01126100	Organe comestibile
01127100	Mezeluri de calitate superioară cu durată lungă de păstrare
01127200	Mezeluri fierte
01127300	Alte mezeluri
01127400	Afumături, gustări de carne
01128100	Conserve din carne, conserve din carne și legume
01128200	Semifabricate din carne și produse finite (preparate) din carne
01131100	Pește proaspăt (viu) sau refrigerat
01132100	Pește congelat
01134100	Fructe de mare congelate
01135100	Pește și fructe de mare sărate, afumate, uscate
01136100	Conserve din pește
01136200	Semifabricate din pește și produse finite (preparate) din pește
01141100	Lapte integral, proaspăt
01142100	Lapte semidegresat proaspăt (conținutul de grăsimi mai mic de 3,2%)
01143100	Lapte conservat
01144100	Iaurt
01145100	Brânză de vaci, pastă de brânză și alte produse din brânză de vaci
01145200	Cașcaval și brânză
01146100	Smântână și frișcă

01146200	Produse din lapte acru
01147100	Ouă și produse pe bază de ouă
01151100	Unt
01152100	Margarină și alte grăsimi vegetale
01153100	Ulei de măsline
01154100	Ulei vegetal
01155100	Alte grăsimi comestibile de origine animală
01161100	Citrice
01161200	Fructe exotice
01161300	Fructe sâmânțoase
01161400	Fructe sâmburoase
01161500	Harbuji, zemoși
01161600	Struguri
01161700	Alte pomușoare
01162100	Fructe și pomușoare congelate
01163100	Fructe uscate
01163200	Struguri uscați
01163300	Nuci
01163400	Floarea soarelui
01163500	Alte semințe comestibile și miezuri de fructe
01164100	Produse pe bază de fructe și fructe conservate
01171100	Varză
01171300	Roșii (tomate)
01171400	Castraveți și cornișe
01171500	Bostănoase și alte legume cultivate pentru fructele lor, măsline și olive
01171600	Usturoi
01171700	Ceapă
01171800	Legume rădăcinoase
01171900	Ciuperci proaspete "Șampinioni", în vrac sau ambalate
01172100	Legume congelate, altele decât cartofi și alți tuberculi
01173200	Boboase în stadiul de maturitate biologică
01173300	Conserve din legume
01173400	Semifabricate și produse finite (preparate) din legume
01174100	Cartofi
01174200	Semifabricate și produse finite din cartofi, cartofi congelați
01175100	Chipsuri
01181100	Zahăr
01182100	Dulceață, gem și miere
01182200	Conserve din fructe și pomușoare
01182300	Miere de albine (naturală)
01183100	Ciocolată, bomboane de ciocolată și alte produse din cacao
01184100	Bomboane, caramel, zefir, halva etc.
01184200	Alte produse de cofetărie
01185100	Înghețată, gheață comestibilă
01191100	Maioneză, muștar, oțet și alte condimente
01192100	Sare
01192200	Ierburi culinare și condimente (Mirodeniii)

01193100	Alimente pentru copii
01194100	Mâncăruri preparate
01199100	Alte produse alimentare neclasificate în alte categorii
01199900	Alte produse alimentare neclasificate în alte categorii
Bauturi nealcoolice	
01211100	Cafea naturală boabe și măcinată
01211200	Cafea solubilă, Înlocuitori de cafea
01212100	Ceai
01213100	Cacao și praf de ciocolată
01221100	Ape minerale, băuturi răcoritoare și sucuri de fructe și de legume
01222100	Apă carbogazoasă și alte băuturi nealcoolice
01223100	Sucuri de fructe și de legume
01223200	Sucuri de legume
Băuturi alcoolice	
02111100	Rachiu
02111200	Divin, brandy și coniac
02111300	Băuturi spirtoase și lichioruri
02112100	Băuturi răcoritoare alcoolice
02121100	Vin
02123100	Vinuri fortificate
02131100	Bere
02132100	Alte beri alcoolice
02133100	Bere cu conținut scăzut de alcool și fără alcool
02134100	Băuturi pe bază de bere

**Categoriile de bunuri și servicii
incluse în lista prețurilor reglementate**

Cod	Denumire
Serviciu comunal locative	
04110200	Plata pentru închirierea apartamentelor neprivatizate
04410100	Alimentarea cu apă rece -pret pentru 1m3
04420100	Colectarea deșeurilor
04430100	Servicii de canalizare
04510100	Electricitate
04521100	Gaz din rețea
04550100	Energie termică
04550300	Încălzire centrală
Sanătate	
06110100	Medicamente
06211100	Servicii medicale
06212100	Servicii de medicină de specialitate
06220100	Servicii stomatologice
06231100	Servicii de analize medicale furnizate de laboratoare și centre de radiologie
06239100	Alte servicii paramedicale
06300100	Tratarea spitalizată
06300200	Servicii de reabilitare al instituțiilor balneo-sanatoriale
Servicii de transport	
07311100	Transportul feroviar de pasageri
07321100	Transport rutier de călători (urban)
07321200	Transport cu autobuzele de pasageri internațional și interurban
07332100	Transportul aerian de pasageri curse internaționale
Diverse servicii	
08101100	Servicii livrare scrisori
08109100	Alte servicii poștale
08301100	Taxa pentru telefonie fixă
08301200	Alte servicii de telefonie fixă
11203100	Servicii de cazare oferite de alte unități
12531100	Asigurări de sănătate
12541100	Asigurări pentru transport
12701100	Taxe administrative
12702100	Servicii juridice și de contabilitate
12703100	Servicii rituale

**Categorii de bunuri
incluse în lista combustibilului**

Cod	Denumire
Combustibil si Carburanți	
Combustibil	
04522100	Gaze lichefiate
04530100	Combustibili lichizi
04541100	Combustibili solizi
04549100	Lemne, vreascuri etc.
04549900	Alți combustibili solizi (brichete, pelete)
Carburanți	
07221100	Motorină
07222100	Benzină
07223100	Alte tipuri de combustibil pentru vehiculele particulare
07224100	Lubrifianti